

STOWARZYSZENIE GMIN UZDRAWISKOWYCH RP

33-380 Krynica-Zdrój, ul. Czarny Potok 27/24
tel. 18 477-74-50, fax 18 477 74 51

www.sgurp.pl, e-mail: biuro@sgurp.pl

Krynica-Zdrój, dnia 30 listopada 2015 r.

SGURP.359.11.2015

**Szanowny Pan
Jan Szyszko
Minister Środowiska
Warszawa**

dot: aktualizacji operatów uzdrawiskowych w oparciu o dane z państwowego monitoringu dotyczącego stanu czystości powietrza.

W najbliższych 3 latach we wszystkich gminach uzdrawiskowych niezbędna będzie aktualizacja operatów uzdrawiskowych. Stosownie bowiem do art. 43 ust. 1 ustawy uzdrawiskowej, gmina na obszarze której znajduje się uzdrawisko lub obszar ochrony uzdrawiskowej, jest obowiązana do sporządzenia i przedstawienia, nie rzadziej niż raz na 10 lat, Ministrowi Zdrowia operatu uzdrawiskowego, celem potwierdzenia spełniania przez jej obszar albo jego część, wymagań określonych w ustawie.

Pomijając inne kwestie, których aktualizacja nie powinna stanowić żadnego problemu, Zarząd Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP z siedzibą w Krynicy Zdroju zwraca uwagę Pana Ministra na problem prawny, związany z możliwością aktualizacji danych dotyczących kwestii **potwierdzenia właściwości leczniczych klimatu**. Otóż jak to wynika z przepisów art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony Środowiska w Polsce obowiązuje państwowy monitoring stanu czystości powietrza, a ustalenia stanu czystości powietrza **nie dokonuje się w miejscowości, tylko w strefach**, o których mowa w art. 87 ust. 2 ustawy.

Powstaje zatem pytanie; jak ustalić stan czystości powietrza w uzdrawisku, jeżeli istniejące przepisy na to nie pozwalają? Czy stan czystości powietrza w strefie ma decydować o statusie uzdrawiska oraz wynikających z niego uprawnieniach (prawo do zawierania umów na leczenie uzdrawiskowe, prawo do pobierania opłaty uzdrawiskowej, prawo do dotacji uzdrawiskowej, prawo do funduszy unijnych na uzdrawiska itd.)? Pragnę zwrócić uwagę, że zły stan czystości powietrza w strefie oznacza niemożność wykazania właściwości leczniczych klimatu w uzdrawisku (choćby nawet powietrze nie było tam zanieczyszczone), a w konsekwencji utratę statusu uzdrawiska. I odwrotnie dobry stan czystości powietrza w strefie, a zły w uzdrawisku oznacza, że uzdrawisko nadal może posiadać swój status, choć w rzeczywistości nie spełnia wymogów związanych z ochroną środowiska (czystość powietrza).

Uzdrowiska są w chwili obecnej w przededniu rozpoczęcia badań stanu czystości powietrza do których zobowiązuje je art. 36 ust. 3 ustawy uzdrowiskowej. Niestety badania te nie będą dawały możliwości oceny właściwości leczniczych klimatu, bowiem nie będą prowadzone w ramach państwowego monitoringu stanu czystości powietrza.

Byłoby skandalem na skalę międzynarodową, gdyby uzdrowiskom zamknięto drogę do udowodnienia swojego statusu tylko dlatego, że nie wydano w tej sprawie odpowiednich przepisów. Zwracając po raz kolejny uwagę Ministra Środowiska na istniejący problem przedstawiam poniżej analizę prawną istniejącego problemu i zwracam uwagę Pana Ministra, że podobny problem jak gmin uzdrowiskowych istnieje z tego samego tytułu w odniesieniu do gmin turystycznych, pobierających opłatę miejscową. A oto analiza prawna problemu.

Ustawa uzdrowiskowa w art. 36 ust. 3 określa, że „*Potwierdzenie właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu odbywa się na podstawie udokumentowanych badań potwierdzających te właściwości oraz wykluczających negatywne oddziaływanie na organizm ludzki*”. Ustawa, w art. 36 ust. 5 upoważnia Ministra Zdrowia do wydania - w porozumieniu z Ministrem Środowiska - rozporządzenia, w którym określone zostaną: 1) zakres badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, 2) kryteria oceny właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu. W wykonaniu tej delegacji Minister Zdrowia dnia 13 kwietnia 2006 r. wydał rozporządzenie w sprawie zakresu badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, kryteriów ich oceny oraz wzoru świadectwa potwierdzającego te właściwości. W § 1 tego rozporządzenia Minister Zdrowia określił, że „*Oceny właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i klimatu dokonuje się na podstawie udokumentowanych badań z co najmniej ostatnich 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o potwierdzenie właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu*”.

W załączniku nr 3 do tego rozporządzenia, w odniesieniu do badania klimatu i oceny stanu sanitarnego powietrza, Minister Zdrowia stwierdził, że określenie zanieczyszczenia powietrza dokonuje się poprzez ocenę poziomów stężeń składników szkodliwych, z uwzględnieniem dopuszczalnych poziomów tych składników w powietrzu, zgodnie z rozporządzeniami Ministra Środowiska:

- 1) z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 87, poz. 798);
- 2) z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. Nr 87, poz. 796).

Pierwsze z tych rozporządzeń w § 3 ust. 4 stwierdza, że „*Oceny poziomu substancji w powietrzu dla obszarów ochrony uzdrowiskowej oraz parków narodowych dokonuje się w odniesieniu do dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu określonych dla tych obszarów, wykorzystując wyniki pomiarów z punktów poboru próbek substancji spełniających*

kryteria lokalizacji, określone odpowiednio w § 9 ust. 1 i ust. 2.” Takie unormowanie, pozwalało na ustalanie stopnia zanieczyszczeń powietrza w uzdrowisku, zarówno w oparciu o dane ze strefy pomiarów zanieczyszczeń, jak również w oparciu o pomiary bezpośrednio prowadzone w uzdrowisku, w oparciu o § 9 ust. 1 pkt 2 cyt. rozporządzenia.

W chwili obecnej obydwa rozporządzenia Ministra Środowiska nie funkcjonują w obrocie prawnym, bowiem zostały uchylone i zastąpione przez: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

W świetle obecnie obowiązującego prawa, dokonywanie ocen poziomów substancji w powietrzu, zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. dokonuje się **wyłącznie w strefach**, o których mowa w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Żaden przepis wykonawczy do ustawy o ochronie środowiska, nie zobowiązuje gmin do dokonywania ocen poziomów substancji w powietrzu w uzdrowisku np. w oparciu o wyniki badań wyspecjalizowanych jednostek. Co gorsze, gmina nie ma możliwości prawnej, aby ewentualne wyniki prowadzonych badań, poza wynikami z punktów pomiarowych zlokalizowanych w strefach, były brane jako podstawa ustalenia stanu czystości powietrza w uzdrowisku. Sytuacja staje się jeszcze bardziej skomplikowana, ponieważ zasady dokonywania pomiarów są ściśle określone w przepisach i tylko w niewielu uzdrowiskach zlokalizowane są stacje pomiarowe badające zanieczyszczenie powietrza. Powoduje to, że stan zanieczyszczenia powietrza w uzdrowiskach ustala się obecnie na podstawie monitoringu państwowego **nie w oparciu o faktyczne wyniki pomiarów** (obowiązek wynikający z art. 36 ust.3 ustawy uzdrowiskowej), ale na podstawie tzw. modelowania matematycznego (!).

Powoduje to kompletne zaciemnienie stanu czystości powietrza w uzdrowiskach, bowiem stacje pomiarowe bardzo często znajdują się w miejscowościach, gdzie występuje bardzo duże zanieczyszczenie powietrza, co powoduje, że tzw. tło zanieczyszczeń dla uzdrowiska jest wyjątkowo negatywne. Zdarza się też, że uzdrowisko oddalone jest od stacji pomiarowej o 50-70 km, znajduje się w górach, a domy wielorodzinne, jednorodzinne, hotele, pensjonaty czy sanatoria ogrzewane są gazem, a gmina uzdrowiskowa zrealizowała wiele inwestycji prośrodowiskowych typu: termomodernizacje, obwodnice, baterie fotowoltaiczne, solary, oświetlenie hybrydowe, pompy ciepłe. To w rezultacie powoduje, że stopień zanieczyszczenia powietrza w uzdrowisku mieści się we wszelkich ustalonych normach. Potwierdzają to badania stanu powietrza prowadzone w uzdrowiskach i wykonywane na zlecenie Gminy, ale nie potwierdzają tego wyniki ustalone na podstawie modelu matematycznego w ramach monitoringu państwowego.

W ocenie Zarządu SGU RP istnieje prawna możliwość prowadzenia pomiarów zanieczyszczeń powietrza w uzdrowisku poprzez pomiary indywidualne, do których upoważnia art. 36 ust. 2 ustawy uzdrowiskowej. Artykuł ten stanowi, że „*Potwierdzenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu dokonują jednostki uprawnione do tego przez ministra właściwego do spraw zdrowia, na podstawie przeprowadzonych badań*”. A zatem, według Zarządu SGU RP, to badania

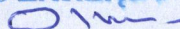
w uzdrowisku powinny stanowić podstawę także dla oceny stanu jakości powietrza w uzdrowisku i w tym zakresie powinno nastąpić doprecyzowanie przepisów wydawanych przez Ministra Zdrowia i Ministra Środowiska w odniesieniu do uzdrowisk.

Brak tych przepisów, doprowadzi do ustalania stanu czystości powietrza w uzdrowisku **nie w oparciu o jego badania w uzdrowisku, ale w oparciu o dane ze strefy**. Będzie to niewątpliwie sprzeczne nie tylko z ustawą uzdrowiskową, ale i z Konstytucją, bowiem jeżeli z tytułu posiadania właściwego stanu czystości powietrza w uzdrowisku wywodzi się dla społeczności gmin uzdrowiskowych tak daleko idące konsekwencje prawne i skutki ekonomiczne, to przepisy muszą dawać możliwość potwierdzenia tego statusu.

Ze względu na doniosłość problemu i negatywne skutki nie załatwienia problemu dla gmin uzdrowiskowych (zwiększenie bezrobocia, zmniejszenie dochodów, obniżenie statusu ekonomicznego) oraz społeczeństwa (uniemożliwienie leczenia uzdrowiskowego), prosimy o pilne jego podjęcie.

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU

dr Jan Golba

Do wiadomości:

1. Konstanty Radziwiłł – Minister Zdrowia
2. Posłowie wg rozdzielnika
3. a/a